

İbrahim Şevki Bey (1867-1923)

Günümüz Artvin ilinin Arhavi ilçesinde 1867 (H. 1283) yılında doğdu. Sülâle adı Kibaroğlu'dur. Babası tüccardan Hacı Kibarzade Ahmet Efendi'dir. İlk tahsilini Arhavi İptidai Mektebi ve Arhavi Rüştüyesinde tamamladı. Ardından İstanbul'a giderek, Süleymaniye-Siyavuş Paşa Medresesinde eğitim gördü. Medreseden 13 Kasım 1894 tarihinde icazetname aldı. Bu eğitiminin yanı sıra 1892 yılında başladığı Mekteb-i Nüvvâb'dan 1 Eylül 1896'da mezun oldu. 20 Mart 1897 tarihinde Mihaliççık İlçesi Naipliğine tayin edildi. 13 Mayıs 1899'da Gümüşhane'nin Şiran İlçesi Naipliğine atandı. Buradaki görevine başladıktan kısa süre sonra eski görev yerinde "*bir nikâha fesad karıştırdığı*" iddiasıyla hakkında soruşturma açıldı ve 12 Mart 1900 tarihinde açığa alındı. Yargılama sonrasında aklandı. 23 Aralık 1901 tarihinde Manisa'nın Kırkağaç İlçesi Naipliğine ve Bidayet Mahkemesi Başkanlığına getirildi. 30 Eylül 1904'te Kosova vilayetinin İştîp İlçesi Naipliği ve Bidayet Mahkemesi Hukuk Başkanlığına görevlendirildi. Buradaki görev süresi 1906 yılında sona ermesine karşın kendini sevdirmesi ve güzel hizmetlerinden ötürü İştîp İdare Meclisinin talebi üzerine görev süresi üç yıl daha uzatıldı. 11 Mayıs 1909'da Manastır vilayetinin Cuma (Kayalar) İlçesi Naipliği görevine atandı. 1 Eylül 1909'da Bağdat vilayetinin Merkez Bidayet Hukuk Mahkemesi Birinci Reisliği görevine getirildi. Bu görevde iken Bağdat Hukuk Mektebinde Vesâyâ ve'l Ferâiz ve Kitâbü'n-nikâh derslerini okutmakla da görevlendirildi. 8 Haziran 1914'te Bağdat Merkez Kadısı oldu. I. Dünya Savaşı nedeniyle 6 Mart 1917'de Musul'a gitti. Bir süre sonra Şeyhülislamlik tarafından İstanbul'a çağırıldı. 26 Mart 1918'de Trabzon Merkez Kadılığı ve Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Başkanlığı görevlerine getirildi. Bu görevlerde iken TBMM'nin I. Dönem seçimlerinde 101 oyla Lazistan (Rize) Mebusu seçildi. Milletvekili sicil numarası 304'tür.

İbrahim Şevki Bey, mebus seçilmesine karşın Trabzon'daki görevine devam etti. Bu nedenle Genel Kurul faaliyetlerinde yer almadı. 7 Haziran 1920 tarih ve 4 Sayılı Kanun ile Sivas'ta Geçici Temyiz Heyeti oluşturulmasının ardından yaklaşık bir ay sonra Temyiz Mahkemesi Şer'iyye Dairesine üye seçildi. Memurluk ile milletvekilliğinin aynı anda yapılmasını yasaklayan Nisab-ı Müzakere Kanunu'nun 5 Eylül 1920'de kabul edilmesinin ardından Şer'iyye Dairesindeki üyelik görevinde kalmak istedi. Mebusluktan istifa dilekçesi 4 Ekim 1920 günlü Genel Kurul oturumunda kabul edildi. Görev başında iken 1 Ocak 1923'te (bazı kaynaklara göre 1924 yılı) vefat etti. Evli ve dört çocuk babasıydı. Aile, Soyadı Kanunu sonrasında "Tüzün" soyadını almıştır. Oğullarından Mehmet Atif Tüzün, I. Dönem Kayseri, III ve IV. dönemler Rize, V ve VIII. dönemler Çoruh milletvekili olarak TBMM'de bulunmuştur. Diğer bir oğlu Ragıp Tüzün, 1948-1950 yılları arasında Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevini yürütmüştür.

Seher BAŞARAN

KAYNAKÇA

Başaran, Sinan, **Cumhuriyet Döneminde Rize'de Siyasal Hayat**, REVAK Yayınları, s. 20-21, 176-178.

Çoker, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem 1919-1923**, C 3, TBMM Yayınları, Ankara 1995, s. 636, 712-713.

<https://www.ankara.bel.tr/kurumsal/tarihce> (Erişim tarihi: 20 Mayıs 2024).

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, BEO. 1030/ 77187.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, BEO.4509/338138.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, MF.İBT/251.8.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi, TFR.I.KV/122.121113.

Yıldırım Sema-Zeynel Behçet Kemal (ed.), **TBMM Albümü (1920-2010)**, İkinci Baskı, C 1, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2010, s. 46, 67.

29/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ibrahim-sevki-bey-1867-1923/?pdf=7563> adresinden erişilmiştir